

SORUMLU YAPAY ZEKA POLİTİKASI

DCS

Sorumlu Yapay Zeka Politikası

1 Amaç

Bu Sorumlu Yapay Zeka Politikası ("Politika"), şirket bünyesinde yapay zeka ("YZ") ve özellikle üretken yapay zeka ("ÜYZ") teknolojilerinin güvenli, etik, sorumlu ve mevzuata uygun şekilde geliştirilmesine, kullanılmasına ve yönetilmesine ilişkin temel ilke ve kurumsal yönetim yaklaşımını belirlemektedir.

Politikanın temel amacı; yapay zeka teknolojilerinin sunduğu hız ve verimlilik imkânlarından yararlanırken şirket verilerinin, ticari sırların, kişisel verilerin, fikri mülkiyet haklarının ve kurumsal itibarın korunmasını sağlamak; yapay zeka yaşam döngüsü boyunca insan gözetimini, hesap verebilirliği, şeffaflığı, güvenliği ve risk temelli yaklaşımı esas alan kurumsal bir yapay zeka yönetim çerçevesi oluşturmaktır.

Bu kapsamda, yapay zeka teknolojilerinin yaşam döngüsü boyunca teknik, hukuki, etik ve organizasyonel yönetim esaslarının bütüncül bir yaklaşımla uygulanması hedeflenir.

YZ teknolojilerinin geliştirilmesi, kullanılması ve yönetiminde; insan haklarına saygı, etik ilkeler, bilgi güvenliği, kişisel verilerin korunması ve yürürlükteki mevzuata uyum esas alınır. Bu doğrultuda Avrupa Birliği düzenlemeleri, Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından yayımlanan ilke kararları ve rehberler ile ilgili ulusal ve uluslararası mevzuat, standartlar ve iyi uygulamalar dikkate alınır.

DCS, Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun ortaya koyduğu yaklaşımı dikkate alarak, yapay zeka teknolojilerinin kullanımının tamamen yasaklanmasının gerçekçi bir yöntem olmadığı ve kontrol dışı kullanımı ("Gölge YZ") teşvik edebileceği değerlendirilmesini benimsemektedir.

Bu doğrultuda DCS, yasaklayıcı bir yaklaşım yerine; yönlendirme, denge, farkındalık, insan gözetimi ve hesap verebilirlik ilkelerini esas alan Sorumlu Yapay Zeka yaklaşımını benimsemektedir.

2 Kapsam

Bu Politika; Yönetim Kurulu üyeleri dâhil olmak üzere, Şirketin bilgi sistemlerine erişen veya Şirket verilerini işleyen tüm çalışanlar, yöneticiler, stajyerler, danışmanlar, harici yükleniciler, tedarikçiler ve Şirket adına hareket eden diğer üçüncü taraflar için bağlayıcıdır.

Bu Politika; yapay zeka sistemlerinin veya yapay zeka destekli uygulamaların Şirket bünyesinde geliştirilmiş, üçüncü taraflardan temin edilmiş veya kamuya açık bir hizmet olarak sunulmuş olmasına bakılmaksızın, iş amacıyla geliştirilen, temin edilen, kullanılan veya yönetilen tüm yapay zeka sistemleri, yapay zeka destekli uygulamalar ve bunlara ilişkin süreçleri kapsar.

Bu Politikada belirlenen ilke ve yönetim esaslarının uygulanmasına ilişkin süreçler, kontrol mekanizmaları, operasyonel kurallar ve uygulama esasları **Yapay Zeka Kullanım Prosedürü** ile düzenlenir.

3 Tanımlar

Yapay Zeka (YZ): Aldığı girdiler doğrultusunda tahmin, içerik, öneri veya karar gibi çıktılar üretebilen, değişen düzeylerde özerk şekilde çalışabilen makine tabanlı sistemler.

Üretken Yapay Zeka (ÜYZ): Büyük ölçekli veri kümeleri üzerinde eğitilmiş; kullanıcı tarafından verilen istem (prompt) doğrultusunda metin, görsel, ses, video veya yazılım kodu gibi yeni içerikler üretebilen yapay zeka sistemleri.

Yapay Zeka Yaşam Döngüsü: Yapay zeka sistemlerinin planlanması, geliştirilmesi, temin edilmesi, test edilmesi, kullanılması, izlenmesi, güncellenmesi ve kullanımdan kaldırılması dâhil tüm süreçler.

Sorumlu Yapay Zeka: Yapay zeka teknolojilerinin yaşam döngüsü boyunca; etik ilkelere, insan haklarına, bilgi güvenliğine, kişisel verilerin korunmasına, şeffaflığa, hesap verebilirliğe ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde geliştirilmesi, kullanılması ve yönetilmesi.

Yapay Zeka Yönetişi: Yapay zeka sistemlerinin geliştirilmesi, kullanılması ve yönetilmesine ilişkin rol, sorumluluk, süreç, kontrol mekanizmaları ve karar alma yapılarının belirlenmesini sağlayan kurumsal yönetim yaklaşımı.

Kişisel Veri / Özel Nitelikli Kişisel Veri: 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında tanımlanan, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi ile özel nitelikli kişisel veriler.

Yapay Zeka Komitesi (YZK): Şirket bünyesinde sorumlu yapay zeka yönetişimine ilişkin karar alma, değerlendirme ve koordinasyon faaliyetlerini yürütmek üzere oluşturulan kurumsal komite.

YZ Sorumlusu/İrtibat Kişisi: Şirket bünyesinde sorumlu yapay zeka yönetişiminin uygulanmasını koordine etmek üzere görevlendirilen kişi veya kişiler.

4 Politika Beyanları

DCS, yapay zeka teknolojilerini yalnızca operasyonel verimlilik sağlayan bir teknoloji olarak değil; kurumsal uzmanlığını güçlendiren, müşterilerine güven veren, etik değerleri destekleyen, sürdürülebilir dijital dönüşümü hızlandıran ve uzun vadeli sürdürülebilir değer yaratan stratejik bir yetkinlik olarak değerlendirir.

DCS, Sorumlu Yapay Zeka yönetişimini kurumsal yönetim anlayışının, etik kültürünün ve sürdürülebilir dijital dönüşüm yaklaşımının ayrılmaz bir parçası olarak kabul eder.

Üst yönetim, sorumlu yapay zeka yönetişimine öncülük eder ve bu Politika'nın şirketin kurumsal değerleri, İş Etiği İlkeleri ve Davranış Kuralları ile diğer ilgili politika ve düzenlemeler doğrultusunda etkin şekilde uygulanmasını destekler.

Şirket bünyesinde yapay zeka teknolojilerinin geliştirilmesi, kullanılması ve yönetiminde aşağıdaki temel ilkeler esas alınır.

4.1 İnsan Gözetimi İlkesi

Yapay zeka (YZ), insan yargısının ve karar verme sorumluluğunun yerini alan otonom bir karar verici değil; karar alma süreçlerini destekleyen bir araçtır. Bu nedenle, YZ tarafından üretilen çıktılar tek başına karar vermek amacıyla kullanılmamalıdır.

Özellikle hukuki, mali, operasyonel veya kişiler üzerinde önemli etki doğurabilecek YZ çıktıları, kullanılmadan önce yetkin ve sorumlu bir kişi tarafından eleştirel şekilde incelenmeli, doğrulanmalı ve gerekli hâllerde onaylanmalıdır. İnceleme ve doğrulama düzeyi, kararın taşıdığı riskle orantılı olmalıdır.

DCS, yapay zeka teknolojilerinin insan uzmanlığını ve muhakemesini destekleyen, etkin insan gözetimini esas alan insan merkezli bir yaklaşımla geliştirilmesini, kullanılmasını ve yönetilmesini benimser. İnsan gözetimi; kullanım amacına, risk düzeyine ve ilgili süreç üzerindeki etkisine uygun olarak belirlenir ve gerekli hâllerde Döngüde İnsan (Human-in-the-Loop) yaklaşımıyla desteklenir.

4.2 Hesap Verebilirlik İlkesi

YZ çıktısına dayalı her karar veya eylemin nihai sorumluluğu, YZ sistemine değil, onu kullanan çalışana aittir. Yapay zeka sistemleri, insan sorumluluğunu ortadan kaldırmaz veya devretmez.

Yapay zeka çıktıları, gerekli doğrulama yapılmaksızın tek başına karar veya işlem dayanağı olarak kullanılmamalı; alınan kararların gerekçelendirilebilir, izlenebilir ve hesap verebilir olması sağlanmalıdır.

4.3 Şeffaflık İlkesi

DCS, yapay zeka teknolojilerinin geliştirilmesi, kullanılması ve yönetiminde şeffaflığı temel ilke olarak benimser. Gerçek kişilerle doğrudan etkileşim kuran yapay zeka sistemlerinde, ilgili kişilerin bir yapay zeka sistemiyle iletişim kurduğu açık, anlaşılır ve uygun bir şekilde belirtilir.

Yapay zeka tarafından üretilen veya önemli ölçüde değiştirilen ve gerçek olduğu izlenimi uyandırabilecek içeriklerde, ilgili mevzuatın gerektirdiği veya içeriğin niteliği gereği gerekli görülen durumlarda, içeriğin yapay zeka tarafından oluşturulduğu veya değiştirildiği uygun şekilde belirtilir.

4.4 Adalet ve Ayrımcılık Yapmama İlkesi

DCS, yapay zeka teknolojilerinin adil, tarafsız ve insan haklarına saygılı şekilde geliştirilmesini, kullanılmasını ve yönetilmesini esas alır. Yapay zeka sistemlerinin yaş, cinsiyet, dil, din, inanç, etnik köken, engellilik durumu veya benzeri özelliklere dayalı haksız ayrımcılığa neden olmaması gözetilir.

Yapay zeka sistemlerinin kullanımından kaynaklanabilecek önyargı ve ayrımcılık riskleri dikkate alınır; bu risklerin azaltılması amacıyla insan gözetimi, çıktı doğrulama ve risk temelli kontrol mekanizmaları uygulanır.

4.5 Güvenlik ve Mahremiyet İlkesi

Veri koruma ve bilgi güvenliği, yapay zeka teknolojilerinin geliştirilmesi, seçimi, kullanımı, yönetimi ve kullanımdan kaldırılması dahil tüm yaşam döngüsü boyunca gözetilecek temel unsurlardır.

DCS, "Tasarımdan İtibaren Mahremiyet (Privacy by Design)" ve "Varsayılan Olarak Mahremiyet (Privacy by Default)" ilkelerini esas alır.

4.6 Veri Minimizasyonu ve Risk Temelli Yaklaşım İlkesi

DCS, yapay zeka sistemlerine veri aktarımında gereklilik, orantılılık, veri minimizasyonu ve risk temelli yaklaşım ilkelerini esas alır. İş amacı bakımından gerekli olmayan kişisel verilerin, ticari sırların ve diğer hassas bilgilerin yapay zeka sistemleriyle paylaşılmaması esastır.

Yapay zeka sistemlerine aktarılabilecek verilerin niteliği, hassasiyeti ve kullanım amacı dikkate alınarak riskler değerlendirilir; uygun teknik, idari ve organizasyonel tedbirlerin uygulanması gözetilir.

4.7 Güvenilirlik ve Doğruluk İlkesi

DCS, yapay zeka sistemlerinden elde edilen çıktıların doğruluğunun, güvenilirliğinin, tutarlılığının ve kullanım amacına uygunluğunun değerlendirilmesini esas alır. Yapay zeka çıktıları, gerekli doğrulama yapılmaksızın tek başına karar veya işlem dayanağı olarak kullanılmaz.

4.8. Sürekli İyileştirme İlkesi

DCS, yapay zeka yönetim süreçlerini, kontrol mekanizmalarını ve kurumsal uygulamalarını; teknolojik gelişmeler, mevzuat değişiklikleri, denetim sonuçları, geri bildirimler, iyi uygulamalar ve elde edilen deneyimler doğrultusunda düzenli olarak gözden geçirir ve sürekli iyileştirir.

İlgili Mevzuat ve Kurumsal Dokümanlar

DCS, yapay zeka teknolojilerinin geliştirilmesi, kullanılması ve yönetilmesinde yürürlükteki ulusal ve uluslararası mevzuata, ilgili düzenleyici otoritelerin karar ve rehberlerine, uluslararası standartlara ve kurumsal politika ile prosedürlere uyumu esas alır.

Politikanın hazırlanmasında başta aşağıdaki düzenleme, standart ve rehberler dikkate alınmıştır:

- 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, ilgili ikincil mevzuat ve Kişisel Verileri Koruma Kurulu kararları,
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu tarafından yayımlanan "Üretken Yapay Zeka ve Kişisel Verilerin Korunması Rehberi (15 Soruda)" ile "İş Yerlerinde Üretken Yapay Zeka Araçlarının Kullanımı" dokümanları,
- Gümrük mevzuatı ile dış ticaret, ticari sır ve mesleki gizliliğe ilişkin düzenlemeler,
- Avrupa Birliği (AB) 2024/1689 sayılı Yapay Zeka Tüzüğü (EU AI Act) ve ilgili düzenlemeler,
- Türk Ticaret Kanunu, fikri ve sınai mülkiyet mevzuatı ile ilgili diğer ulusal düzenlemeler,
- Ulusal Yapay Zeka Stratejisi ve ilgili kamu politikaları,
- Yapay Zeka Kullanım Prosedürü, Bilgi Güvenliği ve Veri Koruma Politikası, Kişisel Verilerin Korunması ve İşlenmesi Politikası, İnsan Hakları Politikası, İş Etiği İlkeleri ve Davranış Kuralları, Kurumsal Risk Yönetimi Politikası ile diğer ilgili politika ve prosedürleri.

Bu Politika, yukarıda belirtilen kurumsal politika, prosedür ve diğer iç düzenlemeler ile birlikte uygulanır. Diğer kurumsal politika veya prosedürlerle çelişki bulunması hâlinde, kişi haklarının, bilgi güvenliğinin ve şirket menfaatlerinin korunmasını daha yüksek düzeyde sağlayan hüküm uygulanır. Tereddüt edilen durumlarda konu değerlendirilmek üzere YZ Sorumlusuna iletilir.

Sorumluluklar

6.1 Çalışanlar

- Bu Politika, Yapay Zeka Kullanım Prosedürü ile diğer ilgili Şirket politika, prosedür ve iç düzenlemelerine uygun hareket etmek.
- Yapay zeka teknolojilerini etik, güvenli, şeffaf ve sorumlu şekilde kullanmak.
- Yapay zeka sistemlerinden elde edilen çıktıları gerekli doğrulamaları yapmadan tek başına karar veya işlem dayanağı olarak kullanmamak.
- Yapay zeka kullanımına ilişkin tespit edilen riskleri, bilgi güvenliği olaylarını, veri ihlallerini veya bu Politikaya aykırı kullanımları gecikmeksizin YZ Sorumlusuna bildirmek.
- Şirket verilerinin, kişisel verilerin ve ticari sırların korunmasına ilişkin kurallara uymak.

6.2 Yöneticiler

- Çalışanların bu Politika ve ilgili Şirket düzenlemeleri hakkında bilgilendirilmesini ve bunlara uyum sağlamasını desteklemek.
- Sorumluluk alanlarındaki yapay zeka kullanımının bu Politika ve ilgili kurumsal düzenlemelere uygun şekilde yürütülmesini gözetmek.
- Yapay zeka kullanımına ilişkin tespit edilen risk ve uygunsuzlukların değerlendirilmesini ve gerekli düzeltici faaliyetlerin yürütülmesini desteklemek.
- Çalışanların yapay zeka teknolojilerini güvenli ve sorumlu şekilde kullanmalarını teşvik etmek.

6.3 YZ Sorumlusu / İrtibat Kişisi

- Bu Politikanın uygulanmasını koordine etmek ve çalışanlara rehberlik sağlamak.
- Yapay zeka kullanımına ilişkin soru, görüş ve bildirimlerde ilk başvuru noktası olarak destek vermek.
- Yapay zeka yönetimine ilişkin süreçlerin etkin şekilde yürütülmesini desteklemek.
- Yapay zeka kullanımına ilişkin önemli risk, olay ve iyileştirme önerilerini gerekli hâllerde YZK'ya sunmak.

6.4 Yapay Zeka Komitesi (YZK)

- Şirketin sorumlu yapay zeka stratejisini, bu Politikanın uygulanmasını ve yapay zeka yönetim çerçevesinin etkinliğini gözetir.
- Bu Politikanın etkinliğini düzenli olarak değerlendirir ve gerekli görülen iyileştirmeleri karara bağlar.
- Yüksek riskli yapay zeka kullanımlarına ilişkin değerlendirmeleri yapar ve gerekli kararları alır.
- Yapay zeka yönetişimine ilişkin stratejik karar ve uygulamaları yönlendirir.

6.5 Üst Yönetim

- Sorumlu yapay zeka yönetişiminin etkin şekilde uygulanabilmesi için gerekli politika, prosedür, kaynak ve organizasyonel yapının oluşturulmasını ve sürdürülebilirliğini sağlamak.
- Yapay zeka kullanımına ilişkin teknik, idari ve organizasyonel tedbirlerin uygulanmasını desteklemek.
- Çalışanların farkındalığını artırmaya yönelik eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerini teşvik etmek.
- Yapay zeka kullanımına ilişkin süreçlerin yürürlükteki mevzuata ve kurumsal düzenlemelere uygun şekilde yönetilmesini sağlamak.

6

7 | Eğitim ve Farkındalık

DCS, çalışanların yapay zeka teknolojilerini güvenli, etik ve sorumlu şekilde kullanabilmelerini desteklemek amacıyla düzenli eğitim ve farkındalık faaliyetleri yürütür.

- Tüm çalışanların, bu Politika, Yapay Zeka Kullanım Prosedürü, veri sınıflandırması, kişisel verilerin korunması, bilgi güvenliği ve yapay zeka risklerine ilişkin farkındalık eğitimlerine katılması esastır.
- Yapay zeka teknolojileri, ilgili mevzuat veya kurumsal uygulamalarda önemli değişiklikler olması hâlinde ilave eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilir.
- Yapay zeka farkındalık eğitimleri, çalışanların görev, sorumluluk ve ihtiyaçları dikkate alınarak planlanır; gerekli görülen durumlarda ilave eğitim ve farkındalık faaliyetleri düzenlenir

8 | İzleme ve Uyum

DCS, bu Politikanın uygulanmasını ve ilgili kurumsal düzenlemelere uyumu; yürürlükteki mevzuat, bilgi güvenliği, kişisel verilerin korunması ve etik ilkeler çerçevesinde izler, değerlendirir ve gerektiğinde iyileştirici tedbirler alır.

Şirket tarafından sağlanan yapay zeka sistemleri ile bunlara ilişkin kullanım kayıtları; bilgi güvenliğinin sağlanması, yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi, iç kontrol, iç denetim, uyum ve disiplin süreçlerinin yürütülmesi amacıyla, yürürlükteki mevzuat hükümleri çerçevesinde izlenebilir, kayıt altına alınabilir ve gerekli hâllerde incelenebilir.

İzleme, kayıt ve denetim faaliyetleri; kişisel verilerin korunması, özel hayatın gizliliği, ölçülülük ilkesi ve ilgili mevzuat hükümleri gözetilerek yürütülür.

9 | Politikaya Aykırılık

Bu Politika hükümlerine aykırı davranılması hâlinde; ihlalin niteliği, etkisi ve sonuçları dikkate alınarak ilgili şirket politika ve prosedürleri ile Disiplin Yönetmeliği doğrultusunda gerekli işlemler uygulanabilir.

Mevzuata aykırı fiillerin tespit edilmesi hâlinde, ilgili kişi veya kişiler hakkında yürürlükteki mevzuat kapsamında gerekli hukuki ve idari süreçler başlatılabilir.

10 | Bildirim ve Bildirimde Bulunanın Korunması

DCS, çalışanların, tedarikçilerin ve diğer paydaşların işbu Politikanın ihlaliyle ilgili endişelerini gizlilik içinde ve misilleme korkusu olmadan bildirmeleri için gerekli mekanizmaları sağlar. Çalışanlar, bu Politikaya aykırı bir uygulama, uygunsuzluk veya şüpheli bir durumla karşılaştıklarında, söz konusu davranışta bulunan herkesi; yöneticileri veya herhangi bir üstleri dahi olsa bildirmekle yükümlüdür.

Bildirimler Etik ve Uyum Fonksiyonu'na etik@dcscustoms.com.tr adresinden yapılabilir. Yapay zekâ kullanımına ilişkin teknik değerlendirme veya yönlendirme gerektiren konularda ayrıca YZ Sorumlusu ile iletişime geçilebilir.

DCS, çalışanlarına kimliklerini açıklamadan da bildirimde bulunma hakkı tanır ve anonim bildirimleri de aynı ciddiyetle ele alır. Yapılan tüm bildirimler, Bildirim, Danışma ve Misillemenin Önlenmesi Politikası gereği gizlilik içinde değerlendirilir ve bildirimde bulunan kişiyi misillemeye karşı koruyacak önlemler alınır.

DCS, işbu Politikanın ihlallerine ilişkin tüm bildirimleri derhal ve adil bir şekilde değerlendirir. Bir ihlalin tespit edilmesi hâlinde uygun düzeltici ve önleyici faaliyetler uygulanır ve gerekli görülen durumlarda ilgili disiplin süreçleri işletilir.

11 | Gözden Geçirme ve Revizyon

Bu Politika, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yerel ve uluslararası mevzuata uyum ile kurumsal ihtiyaçlar açısından her yıl en az bir (1) kez gözden geçirilir.

Gözden geçirme süreci; YZ Sorumlusu koordinasyonunda, Yapay Zeka Komitesi (YZK), Bilgi Teknolojileri, Hukuk Danışmanları ve Sürdürülebilirlik ve Uyum Direktörlüğü katkılarıyla yürütülür.

Politika; teknolojik gelişmeler, yürürlükteki mevzuat, uluslararası standartlar, düzenleyici otoritelerin karar ve rehberleri ile DCS'nin faaliyetlerinde meydana gelen değişiklikler doğrultusunda gerektiğinde güncellenir.

Politikaya ilişkin değişiklik ve revizyon önerileri, YZK'nın değerlendirmesi doğrultusunda Sürdürülebilirlik ve Uyum Direktörlüğü tarafından hazırlanarak Yönetim Kurulu'nun onayına sunulur. Yönetim Kurulu tarafından onaylanan değişiklik ve revizyonlar yürürlüğe girer ve doküman yönetim sistemi üzerinden kayıt altına alınır.

DCS